

Utbildningsutskottets betänkande

1978/79: 42

med anledning av propositionen 1978/79: 100 och propositionen 1978/79: 127 såvitt gäller anslag till tekniska fakulteterna jämte motioner

Propositionerna

I propositionen 1978/79: 100 bilaga 12 har regeringen (utbildningsdepartementet) under punkten D 21 (s. 563—567) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att inrätta tjänster som professor i enlighet med vad som förordats i propositionen,
2. bemyndiga regeringen att ändra benämning av tjänst som professor i enlighet med vad som förordats i propositionen,
3. bemyndiga regeringen att föra en tjänst som professor över stat i enlighet med vad som förordats i propositionen,
4. till Tekniska fakulteterna för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 215 684 000 kr. varav 2 939 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Sedermera har regeringen i propositionen 1978/79: 127 lagt fram förslag om åtgärder för att främja sysselsättningen i Norrbotten. Propositionen har remitterats till utbildningsutskottet i vad avser hemställen i bilaga 4 att riksdagen till Tekniska fakulteterna för budgetåret 1979/80 under nionde huvudtiteln anvisar ett i förhållande till propositionen 1978/79: 100 med 6 000 000 kr. höjt reservationsanslag av 222 434 000 kr.

Vidare har regeringen avlämnat propositionen 1978/79: 138 om vissa anslagsfrågor m. m. rörande försvaret. Propositionen har remitterats till försvarsutskottet. En med anledning av propositionen väckt motion har remitterats till utbildningsutskottet. Försvarsutskottets yttrande (FöU 1978/79: 6 y) över motionen är som bilaga fogat till detta betänkande.

Motion väckt under allmänna motionstiden

1978/79: 1911 av Carl-Wilhelm Lothigius m. fl. (m, c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att en professur i träteknik omedelbart inrättas vid tekniska högskolan i Stockholm (KTH).

Motion väckt med anledning av propositionen 1978/79: 138

1978/79: 2255 av Olof Palme m. fl. (s) vari — med stöd av vad som anförts i den till försvarsutskottet remitterade motionen 1978/79: 2253

— yrkas att riksdagen till Tekniska fakulteterna utöver vad regeringen föreslagit i propositionen 1978/79: 100 bilaga 12 för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 4 000 000 kr.

Utskottet

I propositionen 1978/79: 100 har regeringen föreslagit att till tekniska fakulteterna för nästa budgetår skall anvisas 215 684 000 kr.

Sedermera har regeringen i propositionen 1978/79: 127 om åtgärder för att främja sysselsättningen i Norrbotten föreslagit riksdagen att anvisa ytterligare 6 milj. kr. I propositionen framhålls att högskolan i Luleå har en relativt sett mindre forskningsorganisation än övriga högskoleenheter. Högskolan bör därför erhålla 6 milj. kr. för nästa budgetår för förstärkning av forskningsorganisationen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om denna medelsanvisning.

Vad därefter gäller förslagen i budgetpropositionen om nya tjänster som professor m. m. tillstyrker utskottet desamma. Utskottet anser sålunda att regeringen bör få bemyndigande att inrätta följande tjänster som professor, nämligen vid tekniska högskolan i Stockholm i kärnkraftssäkerhet, i industriell ergonomi och i musikakustik, vid universitetet i Lund i energihushållning, vid Chalmers tekniska högskola i arbetsorganisation och vid högskolan i Luleå i restproduktteknik.

Förra året anmälde föredragande statsrådet i budgetpropositionen att bl. a. berörda arbetsmarknadsorganisationer redovisat att det förelåg behov av ökad satsning på träforskning. För att stimulera forskningen inom detta område anvisade riksdagen i enlighet med regeringens förslag 500 000 kr. I årets budgetproposition föreslås en medelsanvisning på 530 000 kr. för detta ändamål.

I den under allmänna motionstiden väckta motionen 1978/79: 1911 föreslås att en professur i träteknik skall inrättas vid tekniska högskolan i Stockholm.

Sedermera har universitets- och högskoleämbetet (UHÄ), där frågan om en professur i träteknik behandlats av planeringsberedningen för sektorn för utbildning för tekniska yrken samt för de matematisk-naturvetenskapliga och de tekniska fakulteterna, i framställning till regeringen den 7 februari 1979 hemställt att regeringen skall inhämta riksdagens bemyndigande att inrätta en ordinarie tjänst som professor i träteknik vid tekniska högskolan i Stockholm.

Utskottet har tagit del av UHÄ:s framställning och har därvid funnit förslaget om en professur i träteknik väl underbyggt. Utskottet föreslår därför att regeringen får bemyndigande att inrätta professuren den 1 juli 1979. UHÄ har anmält att det förutnämnda beloppet av 530 000 kr. är tillräckligt för att finansiera professuren budgetåret 1979/80. Någon medelsanvisning därutöver behövs alltså inte.

Med anledning av propositionen 1978/79: 138 om vissa anslagsfrågor

m. m. rörande försvaret, vilken proposition remitterats till försvarsutskottet, har väckts bl. a. motionen 1978/79: 2255 vari yrkas att 4 milj. kr. skall anvisas till universitetet i Linköping för förstärkning av den tekniska forskningsorganisationen vid universitetet.

Utskottet har inhämtat försvarsutskottets yttrande över motionsyrkandet.

Med hänvisning till nämnda yttrande föreslår utskottet att riksdagen avslår yrkandet i motionen 1978/79: 2255.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1978/79: 127 beslutar anvisa 6 000 000 kr. för forskningsorganisationen vid högskolan i Luleå,
2. att riksdagen med bifall till propositionen 1978/79: 100 bemyndigar regeringen att inrätta tjänster som professor i enlighet med vad som förordats i propositionen,
3. att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 1911 bemyndigar regeringen att vid tekniska högskolan i Stockholm inrätta en tjänst som professor i träteknik,
4. att riksdagen med bifall till propositionen 1978/79: 100 bemyndigar regeringen att ändra benämningen av en tjänst som professor i enlighet med vad som förordats i propositionen,
5. att riksdagen med bifall till propositionen 1978/79: 100 bemyndigar regeringen att föra en tjänst som professor över stat i enlighet med vad som förordats i propositionen,
6. att riksdagen avslår motionen 1978/79: 2255 om särskild medelsanvisning för teknisk forskning vid universitetet i Linköping,
7. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av propositionen 1978/79: 100 och med bifall till propositionen 1978/79: 127 samt med avslag på motionen 1978/79: 2255 i denna del till *Tekniska fakulteterna* under nionde huvudtiteln för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 221 684 000 kr., varav 2 939 000 kr. att avräknas mot automobilskattebidragen.

Stockholm den 3 maj 1979

På utbildningsutskottets vägnar
STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Stig Alemyr (s), Claes Elmstedt (c), Ove Nordstrandh (m), Bengt Wiklund (s), Linnea Hörlén (fp), Roland Sundgren (s), Gösta Karlsson (c), Helge Hagberg (s), Hans Nyhage (m), Lennart Bladh (s), Christina Rogestam (c), Jörgen Ullenhag (fp), Åke Gillström (s), Karin Andersson (c) och Torsten Karlsson (s).

Reservation

beträffande särskild medelsanvisning för teknisk forskning vid universitetet i Linköping av Stig Alemyr, Bengt Wiklund, Roland Sundgren, Helge Hagberg, Lennart Bladh, Åke Gillström och Torsten Karlsson (samtliga s) som anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar "Med hänvisning" och slutar "motionen 1978/79: 2255" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till den till nämnda yttrande fogade avvikande meningen föreslår utskottet att riksdagen biträder yrkandet i motionen 1978/79: 2255.

dels att utskottets hemställan under 6 och 7 bort ha följande lydelse:

6. att riksdagen med bifall till motionen 1978/79: 2255 beslutar anvisa 4 000 000 kr. för teknisk forskning vid universitetet i Linköping,

7. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med anledning av propositionerna 1978/79: 100 och 1978/79: 127 samt motionen 1978/79: 2255 i denna del till *Tekniska fakulteterna* under nionde huvudtiteln för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 225 684 000 kr., varav 2 939 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

*Bilaga***Försvarsutskottets yttrande****1978/79: 6 y****över motionen 1978/79: 2255 (anslaget Tekniska fakulteterna)***Till utbildningsutskottet*

Utbildningsutskottet beslöt den 27 mars 1979 att bereda försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över motionen 1978/79: 2255 med anledning av propositionen 1978/79: 138 om vissa anslagsfrågor m. m. rörande försvaret (anslaget Tekniska fakulteterna).

Utskottet

Med hänvisning till vad som har anförts i motionen 1978/79: 2253 (s) yrkas i motionen 1978/79: 2255 (s) att riksdagen till Tekniska fakulteterna, utöver vad som har föreslagits i budgetpropositionen, för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 4 milj. kr.

Motionärerna anser att den tekniska forskningen vid Linköpings universitet skulle kunna vara av särskild betydelse för aktiva insatser när det gäller civilt utnyttjande av flygindustriella resurser. För att snabbt initiera ett forsknings- och utvecklingsarbete behövs enligt motionärerna en resursförstärkning redan nästa budgetår. För budgetåret 1980/81 och därefter bör regeringen enligt deras mening presentera en utvecklingsplan för den tekniska forskningen i Linköping.

Försvarsutskottet är inte berett att tillstyrka att anslaget Tekniska fakulteterna för nästa budgetår ökas utöver regeringens förslag.

Stockholm den 26 april 1979

På försvarsutskottets vägnar
PER PETERSSON

Närvarande: Per Petersson (m), Bengt Gustavsson (s), Erik Glimnér (c), Eric Holmqvist (s), Georg Pettersson (c), Gusti Gustavsson (s), Gudrun Sundström (s), Gunnar Björk i Gävle (c), Roland Brännström (s), Gunnar Oskarson (m), Åke Gustavsson (s), Evert Hedberg (s), Bertil Johansson (c), Bertil Dahlén (fp) och Eric Hägelmark (fp).

Avvikande mening

Bengt Gustavsson, Eric Holmqvist, Gusti Gustavsson, Gudrun Sundström, Roland Brännström, Åke Gustavsson och Evert Hedberg (alla s) anser att den del av utskottets yttrande som börjar "Försvarsutskottet är" och slutar "regeringens förslag" bort ha följande lydelse:

En inhemsk flygindustri kommer att finnas även i framtiden. Den kommer av allt att döma att ha delvis annan struktur än f. n. En omstrukturering mot en ökande andel produkter för civilt bruk är redan påbörjad. Även om huvudansvaret för omstruktureringen ligger på de berörda företagen själva måste staten ge ett verksamt stöd. I Linköping är det naturligt att stärka den tekniska forskningen vid Linköpings universitet. En planering härför bör samordnas med annat arbete som gäller utnyttjandet och vidareutvecklingen av vårt lands tekniska förmåga. Försvarsutskottet tillstyrker att anslaget Tekniska fakulteterna för nästa budgetår ökas med 4 milj. kr. utöver regeringens förslag.